

[Landbrugsministeren.]

at lette rentebyrden. Tilskudsordningen tager primært sigte på investeringer i staldbygninger med tilhørende anlæg til kvæg og svin. Ordningen er opbygget således, at der ydes tilskud med en procentsats af investeringsudgifterne. Procentsatsen er opgjort som forskellen mellem 6½ pct. og den effektive rente af 30-årige kreditforeningsobligationer af åbne serier med en nominel rente på 6½ pct. Tilskudsprocenten kan dog ikke overstige 5 pct. Der er således tale om en tilskudssats, der varierer med højden af den effektive rente, hvilket også må anses for rimeligt. Med den effektive rente, der er gældende for tiden, vil tilskudsprocenten udgøre 4,8 pct. Tilskudsordningen er i øvrigt tilrettelagt således, at der ydes det fulde tilskud de første 5 år efter investeringens foretagelse, hvorefter tilskudsprocenten aftrappes med ½ pct. årligt, og således at der ikke kan ydes tilskud ud over 10 år. Man skulle herved have opnået at råde bod på nogle af de vanskeligheder, der navnlig gør sig gældende i de første år efter en investeringsforetagelse som følge af det høje renteniveau. Tilskudsordningen er nedad begrænset til investeringer på 20.000 kr. og opad til investeringer på 400.000 kr. Er investeringsudgifterne større end 400.000 kr., ydes der kun tilskud i forhold til 400.000 kr. Efter beregninger, der er foretaget, skulle en investering på 400.000 kr. svare til en staldkapacitet på 50-60 malkekoer eller årssøer + tillæg.

Tilskuddene kan ydes til investeringer på noterede landbrugsejendomme og til personer, der selv driver landbrug som hovederhverv eller efter investeringen agter at tage landbrug som hovederhverv, hvilket vil sige, at de lægger deres væsentligste arbejdsindsats i landbrug. Tilskud kan også ydes, hvor der er tale om forpagtningsforhold. For at undgå at tilskuddene påvirker ejendomspriserne, er det i lovforslaget bestemt, at tilskuddene bortfalder ved ejerskifte.

Det er væsentligt, at der tilrettelægges en ukompliceret administration ved en ordning af denne art, der er anslået at ville medføre et sagsantal på omkring 8.000 om året. På den anden side kan statskassen

ikke udbetale tilskud, uden at der udøves en vis kontrol med, at pengene går de rigtige steder hen, og nogen administration må derfor forudses. I videst muligt omfang vil man benytte sig af edb — det gælder således med hensyn til alle ekspeditioner, når først bevillingsspørgsmålet er klaret; men også med hensyn til selve godkendelsesproceduren skulle det være muligt at tage datamaskiner til hjælp. Det undersøges for tiden, hvorledes administrationen kan tilrettelægges enklest og billigst muligt. Administrationsomkostningerne er forudsat afholdt af de midler, der overføres fra landbrugets dispositionsfond. Jeg forestiller mig herved, at det må være muligt at fastsætte et standardiseret administrationsbidrag pr. sag, således at også afregningen af administrationsomkostningerne med dispositionsfonden kan foregå lettest muligt.

Jeg er klar over, at det er et vigtigt spørgsmål for mange landmænd, om tilskudsordningen får tilbagevirkende kraft. Jeg er også klar over, at mange landmænd har stillet byggeri i bero i forventning om ordningen. Efter lovforslaget kan tilskud kun ydes, såfremt investeringen ikke er påbegyndt, inden tilsagn om tilskud er meddelt. Det er dog fundet rimeligt, at investeringer, der er påbegyndt efter lovforslagets fremsættelse og inden en tidsfrist, der senere vil blive fastsat, kan opnå støtte, dersom de i øvrigt opfylder betingelserne for godkendelse.

Som nævnt skal midlerne til tilskudsordningen overføres fra landbrugets dispositionsfond. Med den for tiden gældende effektive rente og et anslået investeringsbehov på 500 mill. kr. årligt vil den første årgangs staldbyggeri betyde tilskud på 24 mill. kr., hvortil kommer administrationsomkostninger. De følgende år vil beløbet andrage hvert års tilskud + tilsvaret for de foregående år. Under ændrede forudsætninger med hensyn til renteforhold m. v. vil ordningen i det 10. år beløbe sig til 202,5 mill. kr. årligt. Det bemærkes dog, at tilskud som nævnt bortfalder ved ejerskifte, hvilket må antages at begrænse det samlede tilskudsbeløb noget.

Med hensyn til lovforslaget i øvrigt skal jeg henviser til lovforslagets bemærkninger,